

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-56 17166
www.ifat.com

<http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=6045709&CID=31228352> : לינק לקובץ

תוכנית : **בריאות 10**

תאריך : **03/12/2014**

שעה : **09:07:05**

רשת : **ערוץ 10**

כותרת: פרופ' יאיר למפל, מנהל המחלקה הנוירולוגית בבית"ח וולפסון - מחלות

רפי קרסו : שלום לאורח הראשון שלי, פרופסור יאיר למפל, מנהל המחלקה הנוירולוגית בבית החולים וולפסון.

יאיר למפל : צהריים טובים.

רפי קרסו : אנחנו מדברים על מחלות של המוח, מחלות ניווניות של המוח, כמו אלצהיימר, כמו פרקינסון. מה קורה במוח במחלות האלה?

יאיר למפל : אלה הן מחלות שלצערנו התאים המוחיים הולכים ונהרסים. קורה תהליך בכל אחת מהמחלות הללו של שקיעה של חומרים הרסניים, וכתוצאה מכך התאים נהרסים, לא מתפקדים יותר, והתוצאה היא בסיכומו של דבר שקיימת תמונה או כמו אלצהיימר, או כמו פרקינסון או כמו תהליך ניווני אחר.
רפי קרסו : בכל המחלות יש שקיעה של אותם חומרים?
יאיר למפל : לא.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

רפי קרסו : האם זה תהליך של הזדקנות או זה תהליך שהוא פתולוגיה אחרת?

יאיר למפל : דבר ראשון, כל מחלה היא מחלה נפרדת. ברור למשל במחלת פרקינסון החומרים ששוקעים, החומרים שאחראים על התהליך הם שונים לחלוטין מאלצהיימר וזה אולי כדאי רק להביא לידיעת הציבור שתמיד אומר פרקינסון, אלצהיימר, אותו הדבר. אין לזה קשר. עם זאת, התהליך של הניוון כניוון הוא תהליך שהתאים נהרסים.

רפי קרסו : מה קורה בשבץ מוחי, באירוע מוחי?
יאיר למפל : בשבץ מוחי התהליך הוא אחר. בשבץ מוחי אין פה תהליך שהוא פרוגרסיבי, שהוא מתקדם. זה לא תהליך שהמוח למעשה נהרס על ידי איזה שהוא תהליך מתקדם, אלא עקב חסימה של כלי דם או התפוצצות של כלי דם, חלק מהמוח נהרס. הוא נהיה מה שאנחנו קוראים נקרוטי, הוא נראה ניווני, הוא נהרס, וכתוצאה מזה הקטע הזה, האזור הזה פשוט חסר.
רפי קרסו : כלומר, אם קרה, אם נסתם כלי דם באזור שאחראי על התנועה, תיפגע התנועה באותו צד.

יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : אם ייפגע אזור בדיבור, ייפגע הדיבור, וכן הלאה וכן הלאה.

יאיר למפל : נכון.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

רפי קרסו : עכשיו, אנחנו בעבר, עד לפני כמה זמן, דיברנו על כך שמוח שנפגע אין מה לעשות. מחלה ניוונית אין מה לעשות, צריך לקבל את זה כגורל ועד כמה שאפשר לחיות עם הנכות, עם הבעייתיות. מה קורה היום?

יאיר למפל : חל דבר ראשון שינוי אדיר. בשנות ה-60' בערך היו עבודות ראשונות שהוכיחו על עכברים שבאמת המוח חי. זאת אומרת, המוח יכול לייצר תאים חדשים. אני יודע שחלק גדול מהרופאים עדיין למדו ברעיון הזה שמוח, גמרנו, מוח, מה שנהרס, נהרס לתמיד. היו מעבירים אותו לכן לקומה זניחה ומחכים לראות מה אלוהים עושה.

רפי קרסו : אולי רק נגיד שבגוף שלנו, הגישה הייתה בעבר שבגוף שלנו כל הזמן תאים נוצרים ותאים מתים, תאים נוצרים ותאים מתים פרט, מה שחשבו בעבר, לתאי המוח. יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : תא שמת לא חוזר להתקיים. יאיר למפל : גמרנו. כאילו נוצר הכל באיזה שהוא עם הלידה, ואחרי כן אנחנו יכולים... אנחנו יודעים שזה לא נכון. אנחנו יודעים כיום שלמוח יש גמישות. המוח יכול ליצור. הוא יכול ליצור כלי דם, הוא יכול ליצור תאים, הוא יכול ליצור בתוך התא, ליצור מה שקוראים סעיפים חדשים, דנטרטיים, הוא יכול ליצור אקסונים, חומר לבן. הוא פעיל, הוא חי. החוכמה היא כיצד אנחנו יכולים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לעודד את המוח ליצור את אותם תהליכים.

רפי קרסו : לגרות את המוח לזה.

יאיר למפל : לגרות את המוח, כן.

רפי קרסו : האם זה דבר שהוא תלוי גיל? כלומר, אם יקרה אירוע מוחי כמו שלפעמים קורה אצל אנשים צעירים, אצל אדם בן חמישים או בן ארבעים וחמש אירוע מוחי, האם המוח יוכל להתאושש כמו בגיל שבעים וחמש?

יאיר למפל : דבר ראשון, כן. אנחנו יודעים, כולנו מכירים את הילדים שעשו אירועים קשים ביותר, בסיכומו של דבר נשאר עם חוסרים לא דרמטיים. אבל גם בגיל מתקדם, בכל גיל, המוח מסוגל לחיות. המוח מסוגל ליצור תאים, מסוגל ליצור סעיפים, מסוגל ליצור כלי דם. כלומר לא צריך להתייחס באף גיל. רפי קרסו : אנחנו יודעים שאחרי גיל מסוים אנחנו מאבדים עשרות אלפי תאי מוח כל יום.

יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : כל יום מתים.

יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : האם השיקום, האם היצירה של תאים היא באותו קצב של איבוד? כי אחרת אם כן, הייתי נשאר אני עם הזיכרון שהיה לי לפני ארבעים שנה ואולי גם הייתי נראה כמו לפני ארבעים שנה.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

יאיר למפל : אחת, אולי. אולי זה יהיה, אולי עוד מעט זה ישתנה. נכון שההרס של התאים באופן טבעי הוא גדול יותר, נכון, עכשיו אבל יש תהליכים שאמורים לקזז. בוא נאמר בתור דוגמה, קרה אירוע מוחי. החיבורים בין תא המוח לבין העצבים הוא נוצר על ידי מהלך בעצב עם מעטפת של חלבון.. של שומן, של מיאלין. מיאלין יכול להיווצר. אנחנו יודעים שישנן תרופות שבמסגרת מחקרית גם תרופות יומיומיות שיכולות לשנות. כלומר, בררו מאליו שההרס הטבעי הולך וגובר, אין פה מה לעשות, אבל אנחנו יכולים חלק מהבעיה, בעיקר במידה והיא דרמטית, לנסות להתמודד. רפי קרסו : לעכב אותה אולי.

יאיר למפל : כן.

רפי קרסו : עכשיו אנחנו יודעים שיש לנו תאי גזע במוח, נכון? יאיר למפל : כן.

רפי קרסו : יש אפשרות לעודד את תאי הגזע? האם אפשר להשתיל תאי גזע? האם אפשר להעביר תאי גזע ממקום אחד למקום אחר? רק נגיד שתאי גזע הם תאים פרימיטיביים שיכולים להשתנות ותאי הגזע במוח יכולים, אם יעברו למקום אחר, יתפסו מקום של תאים שמתו.

יאיר למפל : דבר ראשון, ישנן הרבה עבודות מאוד אופטימיות לגבי השימוש בתאים. יש כאלה שהשתמשו עם תאים עובריים, יש כאלו מזן כימאלי מה שאנחנו קוראים, אבל ישנן די הרבה עבודות

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שהראו התקדמות מאוד גדולה בשבץ מוחי. ישנן בעיות עדיין. אחת הבעיות, שאנחנו לא בטוחים לאן מגיע התא הזה, אנחנו לא יודעים איזה סוג של התפתחות זו תהיה. ישנם עדיין, אבל ישנה התקדמות גדולה.

רפי קרסו : במה יתמקד השיקום בעתיד בכל אחת מהמחלות? נגיד בפרקינסון ושבץ מוחי, או באלצהיימר? יאיר למפל : השיקום בעתיד הוא מבוסס על שני דברים. דבר ראשון על הגירוי של תאים חילופיים או מסילות חילופיות. אם אנחנו ניקח בתור דוגמה, זה יותר במקרה של שבץ, אבל נניח בשבץ סיבים שאחראים על המוטוריקה, על התנועה. ישנם סיבים חילופיים, ישנן מערכות אחרות שהן למעשה ישנות. ישנם סיבים מהצד השני. אנחנו יודעים שישנן טכניקות שמסוגלות לעורר את הסיבים האחרים.

רפי קרסו : זה טכניקות תרופתיות או טכניקות גירוי, או אם נגרה את המוח מבחינה חשמלית או מה נעשה? יאיר למפל : גם וגם וגם, ואני אגיד. דבר ראשון, לגבי תרופות. ישנן תרופות, למשל, ישנה כרגע תרופה בשוק של תכשיר סיני, דווקא סיני.

רפי קרסו : זה התכשיר היחידי שישנו? יאיר למפל : זה התכשיר היחידי שהוכיח פעילות על מה שאנחנו קוראים לחומר בי-די-אן-אף. זה חומר שאנחנו יודעים שהוא חשוב

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

ביצירת תאים. הוא נמצא בשיווק והוא כנראה עוזר, הם עושים הרבה מחקרים. אנחנו יודעים שישנם מחקרים, קוראים לו נדמה לי, נויור-אד, משהו כזה. רפי קרסו : נויור-אד, כן. זה הדבר היחידי שישנו, אז אפשר להגיד את השם שלו, כן. יאיר למפל : אנחנו יודעים שבמסגרת מחקרית ויאגרה, הפשוט הזה, היאגרה שכל אחד.. לא כל אחד, סליחה, שיש אנשים שמתמשים, עוזר ליצירת אותו מיאלין במוח. אנחנו יודעים שהוא גורם לשיקום של המוח, עדיין לא בבני אדם. אנחנו יודעים על חומר אחר, אריתרופואטין. הוא חומר שהרבה מאוד משתמשים בשביל להעלות את רמת הכדוריות האדומות. רפי קרסו : רק נגיד שאריתרופואטין זה הורמון שגורם לגוף להפריש כדוריות.. לייצר כדוריות אדומות. יאיר למפל : נכון. רפי קרסו : ובאנמיות קשות לפעמים אנחנו נותנים אותו. יאיר למפל : והתברר שהוא מאוד מאוד משפיע לטובה בשיקום של הלב. עדיין במסגרת מחקרים, כאשר המחקרים האלה כבר במהלך, לא ברמה של חיות מחקר, אלא ישנם גם כן מחקרים בבני אדם. רפי קרסו : עבודות בבני אדם. יאיר למפל : עכשיו, נקודה אחרת היא הנקודה החשמלית,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

הגירוים החשמליים. אנחנו יודעים שישנם גירוים חשמליים שמסוגלים לעורר. אנחנו יודעים שיש מה שנקרא טי-אם-אס, טרנס מגנטיק סטימוליישן. זה גירוי של המוח על ידי מגנט. התכשיר עצמו נמצא בחו"ל, יש איזה שהוא בארץ גם כן איזה שהם כמה תכשירים מתקדמים.

רפי קרסו : מכשירים יותר.

יאיר למפל : מכשירים, סליחה.

רפי קרסו : כלומר, זה סוג של מגנט ששמים אותו על הראש והוא נותן גרייה מגנטית.

יאיר למפל : נכון, נכון.

רפי קרסו : משתמשים בו גם בדיכאון ובעוד דברים נוספים.

יאיר למפל : נכון. למשל אנחנו יודעים בחו"ל משתמשים, אפילו במיגרנה יש עבודות, יצאה עבודה בנוירולוגי, כאשר אנחנו יודעים שהתדר של הגירוי משנה את התגובה. הוא יותר פועל, בתדרים גבוהים הוא פועל כמעורר, בתדרים נמוכים כבולם. השימוש בטכניקה הזאת גורם, אם כך, לגירוי של סיבים חדשים ולגירוי של מהלכים חדשים. אזורים שלא היו מופעלים, מופעלים עכשיו.

רפי קרסו : כלומר, המוח שלנו מכיל כל מיני אזורים שחלקם הם פעילים וחלקם הם רדומים ואלטרנטיביים למקרה שעד היום לא ידענו איך להפעיל אותם.

יאיר למפל : למשל, אם אני גם ממשיך, ישנן פיזיותרפיות שהן

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

הולכות. בוא נגיד מה שהיום בתור דוגמה יש 'מירור' פיזיותרפיה, פיזיותרפיית ראי, שבה אתה חייב לעשות תנועות כשאתה מול ראי, כאשר היד שלך, נניח שיש שיתוק ביד, לא מופעלת. אלה טכניקות גם כן שאמורות לעזור למעשה מרכזים אחרים, מסילות אחרות, ועל ידי זה לשקם.

רפי קרסו : עד כמה זה עדיין בחיתוליו מחקרי ועד כמה באמת אנחנו רואים שזה שימושי וזה מיושם ביומיום?
יאיר למפל : אחת, מבחינת התרופות דיברנו. יש תרופה אחת, היתר בתהליכים מחקרניים. ישנם הרבה מחקרים אחרים. שתיים, מבחינת תאי גזע עדיין לא. יש התקדמות גדולה, לצערי עדיין לא. שלוש, לגבי המכשור הפיזיקלי שדיברנו, כבר היום יש שימושים, כבר היום יש טכניקות שמאפשרות על ידי האף-די-איי ועל ידי ממשלת ישראל גם. לגבי הפיזיותרפיה וודאי וודאי, כל אחד יכול להשתמש.

רפי קרסו : רק כדי שלא נעלה ונעורר ציפיות אצל אנשים שמשותקים בצורה קשה, עד כמה אנחנו יכולים לשפר? זה לא שמגיע אדם שחס וחלילה משותק בחצי גוף וחושב, אני אקח כדור חדש, אני אעשה פיזיותרפיה חדשה ואני אוכל ללכת.
יאיר למפל : נכון, נכון. השיחה שלנו היא בעיקר לצפי לעתיד. היא בעיקר להכניס לאנשים את האופטימיות שתוך זמן מסוים החשיבה הזאת שאפשר ליצור במוח משהו חדש קיימת. היום

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

אפשר לשפר, אבל ברור מאליו, צריך להיות עם היד על הדופק.
הוא לא אצל כל אחד. השיפור הוא חלקי, הוא לא אצל כל אחד.
רפי קרסו : והוא לא מלא.
יאיר למפל : והוא לא מלא.
רפי קרסו : יש תרגול למוח, תרגילים למוח מבחינת אנשים שסובלים למשל מהפרעות זיכרון? איזה תרגילים כדאי או אפשר לתת להם כדי..
יאיר למפל : זה כבר אמר בשעתו כצמח לפני עשרות שנים בניו יורק, שככל שאנחנו יותר מפעילים את המוח, כך גם כן תהיה לנו פחות מחלת אלצהיימר. ואנחנו יודעים שפעילות קוגניטיבית מוחית עשויה לעצור את מחלת האלצהיימר. אנחנו יודעים ש..
רפי קרסו : לעצור או להאט?
יאיר למפל : להאט, סליחה.
רפי קרסו : להאט.
יאיר למפל : להאט. ואנחנו יודעים שפעילות קוגניטיבית מוחית קבועה היא אחד הכלים הטובים ביותר בכדי לנסות לשמר את הפונקציה הקוגניטיבית. יש לזה היגיון, אנחנו יודעים, זו לא תחושת בטן. יש שתי מערכות, לאחת קוראים אל-טי-פי, לונג טיים פוטנציאלי, אקטיבציה של המוח על ידי משהו כימי אלקטרי בתוך המוח. יש לזה היגיון. מאוד רצוי לחשוב.
רפי קרסו : יש גם הרבה תוכנות שאפשר לעלות עליהן באינטרנט.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : אנשים באינטרנט, אפילו תוכנות חינמיות שאפשר

לשפר בהן את הזיכרון.

יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : כן.

יאיר למפל : גם כדאי לעשות תשבץ, לעשות סודוקו, לעשות את

כל הדברים.

רפי קרסו : לשחק ברידג', את כל הדברים שאפשר. לא רק

ברידג', כי ברידג' מפתח חלק אחד במוח.

יאיר למפל : נכון.

רפי קרסו : גם סודוקו, גם תשבצים, גם ללכת לאירועים

חברתיים, גם לדבר.

יאיר למפל : אני לומד בשביל זה עכשיו ברידג'.

רפי קרסו : אתה לומד ברידג' עכשיו?

יאיר למפל : בשביל לנסות.

רפי קרסו : בשביל העתיד.

יאיר למפל : בשביל העתיד הלא רחוק, כן.

רפי קרסו : אבל מה שחשוב לדעת, שבאמת יש לנו היום פריצת

דרך עם חלק מתרופות שהתרופות שישנן היום בשוק הן תרופות

כימיות או הן תרופות יותר טבעיות, הסיניות או יותר צמחיות?

יאיר למפל : הסיני הוא תכשיר יותר טבעי. זה קובץ של נדמה

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לי שבעה או תשעה סוגים של צמחים, של עשבים, שהוא בסין
עצמו משמש בתור הטיפול הסטנדרטי בשבץ מוחי.
רפי קרסו : ויש מחקרים גם באירופה על זה.
יאיר למפל : יש גם מחקרים. יש מחקרים, יצאו בעיתון הקלסי
שלנו 'סטרוק', שהוא העיתון המוביל, יצאו שני מחקרים מאוד
מובילים שהראו אופטימיות בנושא.
רפי קרסו : תודה רבה. תודה רבה לפרופסור אלי למפל.